

Nemigen foglalkozik Cézanne és Kokoschka hatásával, ami a magyar aktivisták dinamikus vonalrendjénél, így Moholy korai portrészorozatánál is perdöntő jelentőségű. Mint ahogy az is tanulságos, érdekes, hogy az alkotó részeredményei Schöffner és Vasarely munkásságában nyernek teljesebb, szuverénebb megformálást. Ám a művészi pálya belső logikájának kifejtése is némileg egyoldalúra sikeredett. Ahogy említettem: inkább csak a külső impulzusok elemzésére szorítkozik a szerző, pedig az egyidejűleg filmmel, színházzal és festészettel foglalkozó Moholy tevékenységében a transzfer jelensége is nyilvánvalóan érvényesült. S ha már a sokoldalúságnál tartok, akkor lejegyzem: jó lett volna talán önálló részt szentelni e sokféleséget átfogó alkotói világszemléletnek. Bővebben szólni a biológiai látószög értelméről, egyáltalán Moholy-Nagy társadalmi státuszáról, eszmevilágáról. És még egy utólagos módszertani észrevétel a gazdag képanyag-összeállításról. Az írásos dokumentumok — hogy úgy mondjam — egyszerre kívülről és belülről reflektorozzák Moholy munkásságát, a reoprónál azonban pusztán az utóbbi eljárás érvényesült. Holott az analógiás láttatásokkal mindenképpen érzékletesebb, meggyőzőbb esztétikai érveléseket kaphattunk volna.

Passuth Krisztina monográfiájának mindazonáltal fontos, jelentős missziója van szellemi közéletünkben. Hisz az utóbbi évtizedekben egyre teljesebb képünk lett modern képzőművészetünk jelenségeiről (pl.: Csontváry-, Derkovits-kötet; legutóbb meg: Szabó Júlia „aktivizmus” monográfiája), s ezzel párhuzamosan a magyar és az egyetemes művészet kapcsolatrendje is mindjobban tisztázódott. Ma már a gyakorlatban is kamatoztatjuk a Bauhaus elméletét, és bármikor elővehetjük Itten vagy Kepes György kötetét. Most pedig a Moholy-Nagy-monográfiával gyarapodtunk. Egy olyan alkotással, amely egészében véve hitelesen és bőséges dokumentációval tolmácsolja századunk egyik leguniverzálisabb, legnagyobb hatású alkotójának pályáját. Azt az életművet, amely végül is az egyik legerőteljesebb kapocs az európai és a hazai avantgarde művészet között. (Corvina.)

SZUROMI PÁL

Szerkesztői asztal

Tiszatáj-est volt február 7-én a kiskunmajsai könyvtárban. Lapunkat Vörös László főszerkesztő, Annus József főszerkesztő-helyettes és Olasz Sándor főmunkatárs képviselte.

*

A „Somogyi-könyvtár kiadványai” sorozatban jelent meg Hartyányi István összeállítása, a *Mutató Németh László munkáihoz*. A bibliográfia tartalmazza az önállóan megjelent művek listáját, a különlenyomatokat, az életműsorozat köteteinek adatait. A címmutató a Németh-művek különböző megjelenési helyeiről ad eligazítást. A hasznos kiadványnak a kutatók és az érdeklődő olvasók egyaránt örülhetnek. — A békéscsabai „Új Auróra füzetek”-ben Béládi

Miklós négy írását jelentették meg Németh Lászlóról *Az értelem-alapító* címmel. Csak üdvözölni tudnánk azt a törekvést, ha ebben a vonzó külsejű, tipográfiaailag kifogástalan sorozatban — néhány kivételtől eltekintve — annyi kétes érték után a jövőben olyan jelentős munkák kapnának helyet, mint Béládi tanulmányai.

*

Ötvenhárom éves korában hosszú, súlyos betegség után elhunyt Kovács Kálmán irodalomtörténész, az Alföld volt főszerkesztője, a debreceni egyetem tanszékvezető professzora. Az országos hírű tudós, a minőségelvet érvényre juttató szerkesztő, a népszerű tanár távozása felmérhetetlen veszteség. Emlékét kegyelettel megőrizzük.